

законодавства вже розпочато формування необхідних передумов здійснення цього співробітництва.

Література:

1. Фінансові послуги у становленні кластерних ініціатив євро регіону: монографія / Н. М. Внукова, А. В. Воронін, Н. І. Притула та ін.; за заг. ред. д-р екон. наук, проф. Н. М. Внукової. – Х.: Видавництво ХНЕУ, 2011. – 228 с.
2. Про державно-приватне партнерство [Електрон. ресурс]: [закон України; офіц. текст від 03.08.2012 року]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/державно-приватне%20партнерство>.

СУМІСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ ПРИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОМУ ПАРТНЕРСТВІ

О. В. ВАСИЛЬЄВ, д-р екон. наук, проф. кафедри «Економіки підприємств міського господарства» Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Державно-приватне партнерство за своєю економічною природою є результатом розвитку господарських взаємовідносин між державною владою і приватним сектором з метою розробки, планування, фінансування, будівництва й експлуатації соціально значущих об'єктів, в першу чергу, в сегменті інфраструктури. На сьогоднішній день в Україні проекти у форматі державно-приватного партнерства реалізуються в основному при будівництві автодоріг. Проте державно-приватне партнерство може ефективно використовуватися і в інших галузях, серед яких енергетика займає одну з пріоритетних позицій. З урахуванням значного зносу основних фондів і хронічного недофінансування схеми державно-приватного партнерства логічно вписуються в контекст модернізації галузі. Оскільки під впливом кризової ситуації давно назріла необхідність оновлення генеруючих об'єктів та мережної інфраструктури, розвиток державно-приватного партнерства в енергетиці має отримати додатковий імпульс.

Логіка державно-приватного партнерства полягає в залученні державою на партнерській основі приватних інвесторів до реконструкції і розвитку соціально значущих об'єктів шляхом укладання юридично зобов'язуючих інвестиційних угод. Такі угоди повинні рівною мірою враховувати інтереси держави та бізнесу. При цьому інвестор набуває право отримання прибутку від користування, управління або володіння таким об'єктом у рамках укладеного інвестиційного договору. Витрати і ризики, так само як і доходи, що утворюються у процесі експлуатації об'єкта, діляться між державою та бізнесом на основі досягнутих домовленостей. Партнерство дозволяє державі підвищувати ефективність капіталовкладень та управління об'єктами за рахунок залучення приватних партнерів, скорочувати використання своїх фінансових та адміністративних ресурсів, добиватися додаткового соціально-економічного ефекту. Світовий досвід показує, що найбільше поширення державно-приватне

партнерство отримало в категоріях орієнтованих на попит з боку населення проектів з великими об'ємами необхідних витрат і тривалими термінами окупності.

Так, кожен проект має як комерційно ефективну складову, так і додаткові інфраструктурні обтяження. Наприклад, у генерації це будівництво різних допоміжних об'єктів, комунікацій, доріг тощо. Необхідність фінансування інфраструктури за рахунок коштів приватного інвестора знижує економічну ефективність проекту. У подібних випадках для реалізації проекту потрібно певна синергія держави і бізнесу. Схеми можуть бути різні: пряме часткове державне фінансування інфраструктури, цінові та тарифні гарантії, поділ існуючих ризиків (наприклад, прийняття державою інфляційного ризику) тощо.

Інвестиційні інструменти в різних країнах різні. Як приклад можна навести інфраструктурні облігації. Цей інструмент не знімає всіх проблем, але в тих проектах, які здатні генерувати стабільний грошовий потік, він дозволяє вирішити надзвичайно гостре на даний момент питання браку грошей шляхом залучення коштів консервативних інвесторів, перш за все пенсійних фондів.

Однак, незважаючи на ефективність інфраструктурних облігацій, практика їх застосування в Україні фактично відсутня. Це пов'язано, в першу чергу, з нерозвиненістю відповідної законодавчої бази.

Отже, державно-приватне партнерство передбачає чітко прописані зобов'язання держави і бізнесу. Коли немає всебічного розуміння прав та обов'язків партнерів, виникає безліч питань і, як наслідок, серйозно зростають ризики і знижується ефективність співпраці. Причому до процесу розвитку правового поля державно-приватного партнерства необхідно активно залучати і регіони.

АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ТА СУТНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

В. І. ТОРКАТЮК, д-р техн. наук, проф. кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування і регіонального розвитку Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

В останні роки державно-приватне партнерство набуває поширення і в нашій країні. Воно стає однією з найбільш ефективних форм взаємодії влади та бізнесу у вирішенні багатьох, в тому числі інфраструктурних проблем регіонів.

Усі ці визначення схожі між собою в тому, що ДПП – це співпраця, альянс; його сторонами є держава і приватні компанії, індивідуальні підприємці; взаємовигідна діяльність; взаємодія, що здійснюється з метою реалізації різних проектів і вирішення різних завдань; співробітництво, в процесі якого об'єднуються вклади, розподіляються ризики, набувається вигода, а також можлива передача приватному сектору деяких функцій, традиційно закріплених за державою.